

ARGUMENTY – sektor cukrová řepa-cukr

26.1.2023

V České republice se pěstování cukrové řepy věnuje necelých 1 000 pěstitelů (údaj za rok 21/22 je 970 pěstitelů, zdroj MZe ČR), celková osetá plocha cukrové řepy se pohybuje kolem 60 tis. ha (za rok 22/23 je to 60 649 ha, průměr za posledních 5 let je 62,5 tis ha, zdroj MZe ČR), tzn. průměrná výměra na pěstitele cukrové řepy se pohybuje kolem 67 ha.

Evropský cukrovarnický průmysl je stejně jako Česká republika od roku 2017 (říjen) plně v liberálním prostředí, tzn. již neplatí kvótový režim, který stanovil základní předpoklady pro své fungování, tj. minimální cenu cukrové řepy, množství, které měl každý výrobní závod možnost prodat na trhu EU (tzv. produkční kvóta) a referenční cenu prodáváného cukru.

Evropský cukrovarnický sektor

Celková spotřeba cukru v EU se pohybuje dlouhodobě kolem 17,5 – 18 mil. tun cukru, evropský cukrovarnický sektor vyrobí od 15 do 16,8 mil. tun cukru/rok. Deficit, který je nezbytný pro pokrytí evropské spotřeby je řešen dovozy cukru, především ze 3. zemí. V letošním roce se očekává výroba 15,2 mil. tun cukru (zdroj Evropská komise), očekávaná spotřeba cukru je 17,8 mil. tun, tzn. necelé 3 miliony tun se do EU musí dovézt k pokrytí domácí evropské spotřeby.

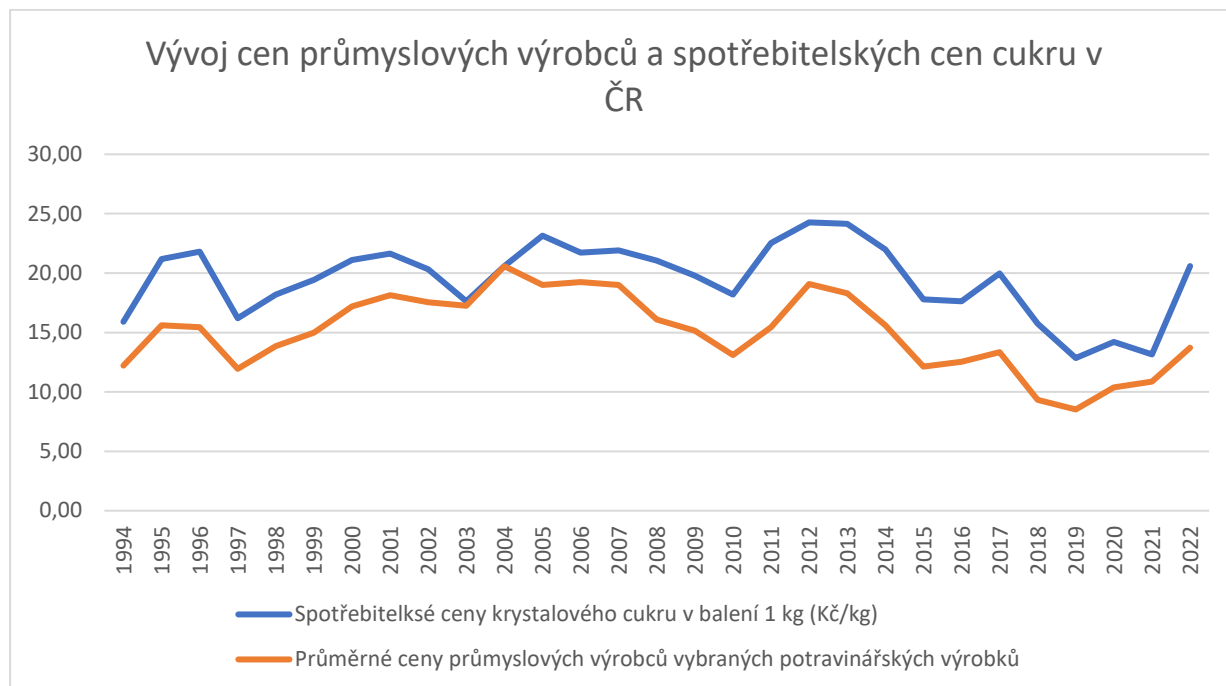
Český cukrovarnický sektor

V České republice se výrobě cukru věnuje celkem 5 cukrovarnických společností, které provozují 7 cukrovarů. Ročně se v těchto závodech zpracuje 3,5 – 4,5 milionu tun cukrové řepy, ze které se vyrobí 500 – 630 tis. tun cukru. Výroba cukru je plně odvislá od výnosu cukrové řepy, kde se plně odráží průběh počasí během jejího vegetačního cyklu. Česká republika je 5. největší výrobce cukru v EU (Německo, Francie, Polsko, Nizozemí). Česká republika je plně soběstačná ve výrobě cukru ze 175 % (zdroj MZe ČR), roční spotřeba na obyvatele je 36,3 kg cukru/rok (zdroj MZe ČR). V České republice se cukr ze řepy vyrábí více než 190 let. ČR patří rozhodně mezi země EU, která má příhodné podmínky pro pěstování cukrové řepy.

Obchod s cukrem je determinován plně nabídkou a poptávkou, která se projevuje v dovozech a vývozech cukru. Dovozy cukru do ČR se pohybují kolem 90 – 130 tis tun cukru/rok, cca 80 % představuje dovoz ze zemí EU a 20 % představuje dovoz ze 3. zemí. Vývozy cukru se pohybují ročně kolem 300 tis. tun, kdy většina je vyvážena do sousedních států (Německo, Polsko, Rakousko, Maďarsko, Slovensko).

Věděli jste?: 1 ha cukrové řepy ročně pojme 21 – 40 tun atmosférického CO₂ a vyrobí až 14 tun kyslíku, což pokryje roční spotřebu 59 lidí. Tzn. z plochy 60 tis. ha pěstované řepy v ČR je pokryto více jak 35 % celkové spotřeby kyslíku obyvatelstva ČR. Cukrová řepy patří mezi nejvýkonnější pěstované plodiny mírného pásma.

Vývoj cen průmyslových výrobců a spotřebitelských cen cukru v ČR od roku 1994

Zdroj ČSU

Z grafu je patrné, že ceny jsou kolísavé a v posledních letech byly nejnižší za posledních 25 let. Pokud vezmeme ceny cukru v období let 2011 - 2013 a zároveň se podíváme se na ceny energií, které ve srovnání s letošními cenami byly minimálně pětikrát až šestkrát nižší. Rovněž i mzdy před deseti lety byly výrazně nižší.

Vývoj cen průmyslových výrobců a spotřebitelských cen cukru v ČR v období 2021-2022

Zdroj ČSU

JUDr. Pojer